

Format Plan van aanpak 2024-2026

Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

Naam gemeente: Gemeente Staphorst
Naam verantwoordelijk wethouder: A. Mussche
Datum van insturen:

Contactpersoon voor aanvullende informatie:

Naam: Jack de Goede en Laura Kok
E-mailadres: (j.degoede@staphorst.nl) en (l.kok@staphorst.nl)
Telefoonnummer: 0522 -46 75 28 0522-467498

1. Waar staat de gemeente (huidige situatie)?

In dit hoofdstuk starten we met cijfers en feitelijke gegevens over waar we als gemeente staan. Dit geeft ons inzicht over de opgaven en de uitdagingen waar we met betrekking tot gezondheid en het versterken van de sociale basis voor staan.

1.1. Cijfermatige onderlegger bij plan van aanpak

Voor het integrale plan van aanpak hebben we de cijfers in beeld gebracht langs de lijn van de gezondheidsdoelen zoals benoemd in het 'Gezond en Actief Leven Akkoord'. Met daarin ook expliciete aandacht voor de onderdelen zoals benoemd in de Brede SPUK. De inzichten zijn gebundeld in een GALA Gemeentebeeld voor de gemeente Staphorst, opgesteld op basis van data uit de Gezondheidsmonitoren van GGD IJsselland (www.ijssellandscan.nl), aangevuld met beschikbare openbare data (o.a. www.regiobeeld.nl en www.waarstaatjegemeente.nl).

Gedurende het vormgeven van dit beeld werden de resultaten van de tussentijdse Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 gepubliceerd. Bij grote veranderingen tussen 2020 en 2022 is dit tevens meegenomen. Dit hoofdstuk geeft zowel een beeld van de regio als van de gemeente.

1.1.1. Regiobeeld

Het regiobeeld voor de regio IJssel-Vecht, waar onze gemeente onderdeel van is, geeft een brede globale indruk van gezondheid en zorg in onze regio en dient als gespreksinstrument en startpunt voor verdieping.

Onze regio kijkt op de meeste thema's niet veel af van het landelijke gemiddelde maar kent wel een aantal accenten om met elkaar op in te zetten. De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Uit gesprekken met inwoners, zorgprofessionals en bestuurders is naar voren gekomen dat er nog te weinig aandacht voor preventie en het bevorderen van gezondheid is. Hierbij is specifieke aandacht nodig voor ouderen en jeugd.
- Het mentaal welbevinden van inwoners neemt gemiddeld af en de toegang tot GGZ is beperkter dan in andere regio's. Er is al gestart met een aanpak hierin, in de toekomst zal dit breed aangepakt moeten worden in samenwerking met verschillende domeinen.
- De demografische druk in deze regio neemt meer toe dan in de rest van Nederland waardoor ook bijvoorbeeld ouderdoms-gerelateerde aandoeningen meer zullen toenemen. Daarbij zijn de zorgkosten voor ouderen op dit moment gemiddeld al hoger dan landelijk.
- De vanzelfsprekendheid van het huidige aanbod van zorg en wonen voor ouderen zal niet blijven en vraagt daarom een nieuwe aanpak.
- Inwoners in een kwetsbare positie, zoals mensen die moeite hebben om rond te komen, migranten en mensen met minder gezondheidsvaardigheden, kunnen de weg naar de zorg niet altijd tijdig of op de goede manier vinden. Daarnaast hangt een kwetsbare positie vaak samen met een relatief groot zorggebruik.

- In de huidige vorm zal de druk op de arbeidsmarkt in de zorg- en welzijnssector toenemen. Op dit moment wordt al een hoge werkdruk ervaren door werknemers.

Daarnaast geven zorgprofessionals en bestuurders aan dat onderstaande thema's ook belangrijk zijn in de opgaven van de regio:

- Samenwerking en domeinoverstijgende aanpak, waarbij elkaars kennis en expertise wordt benut. Als voorbeeld werd de wens voor sterkere verbinding tussen sociaal werk, wijkverpleging en huisartsen genoemd.
- Zorgcapaciteit en huisvestingstekort voor zorgaanbieders.
- Nadruk op preventie en primaire preventie, dus ook de verbinding met onderwijs en woonbeleid.
- Empowerment en zelfredzaamheid van inwoners, met de focus op het gebruikmaken van bestaande middelen en initiatieven en verbinding met positieve gezondheid.
- Sociale verbinding en versterking van netwerken, met aandacht voor het welzijn van specifieke doelgroepen zoals mensen met een lage sociaaleconomische status (SES) en migranten. De toegang en tekorten in de huisartsenzorg werd als knelpunt aangegeven hierbij.
- Gebruik van technologische ontwikkelingen in de zorg, om de gezondheidszorg te verbeteren.
- Belang van mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt benadrukt als waardevolle bijdrage aan de zorg.

Om deze uitdagingen aan te pakken is het van belang om rekening te houden met verschillen in de regio en tussen gemeenten. Bekend is dat deze verschillen soms groot zijn. Dit wordt onderstreept in de gesprekken met inwoners en professionals voor het regiobeeld. Zie [het gehele Regiobeeld IJssel-Vecht 2023](#).

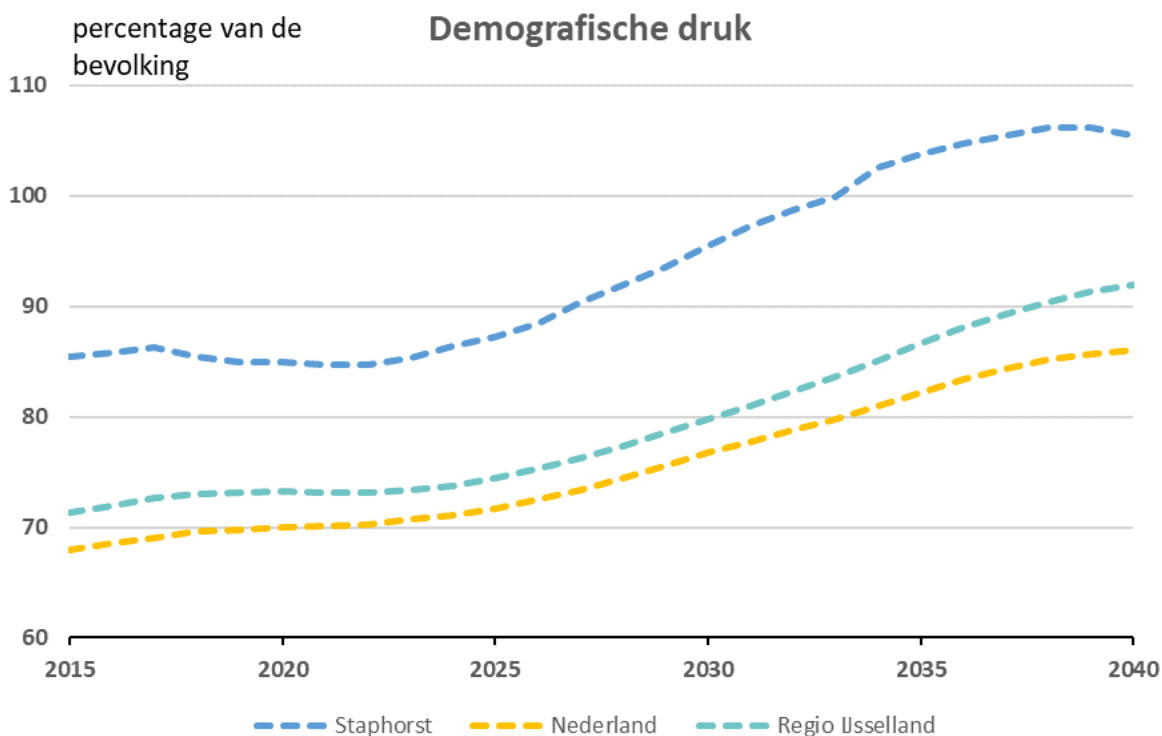
1.1.2. Gemeentebeeld

In samenwerking met onze kennispartner GGD IJsselland hebben we parallel aan de vormgeving van het regiobeeld onderzocht op welke thema's we juist lokaal gelijke kansen op gezondheid kunnen bevorderen. Het gemeentebeeld geeft inzicht in de prognose van en ontwikkelingen in de bevolking van de gemeente Staphorst. Het geeft de kenmerken van de bevolking van de gemeente op het gebied van gezondheid en welzijn weer. Dit beeld is toegespitst op kernniveau en afgezet tegen de gehele gemeente en de regio IJsselland.

We zien het gemeentebeeld als een middel om beter inzicht te krijgen in de gemeentelijke opgaven en om daar vooral over in gesprek te gaan met samenwerkingspartners en inwoners (het 'duiden' van de cijfers). Bedoeld om zo het gesprek aan te jagen over waar 'ongelijk te investeren voor gelijke kansen'. Herkennen zij het beeld, wat gebeurt er al om de sociale basis en gezondheid op orde te houden, wat mist er nog en wat is hun beleving. Om zo een beeld te vormen van determinanten en uitdagingen op de langere termijn. Zie [het gehele GALA Gemeentebeeld voor de gemeente Staphorst](#).

1.1.3. Prognose van en ontwikkelingen in de bevolking van de gemeente

- Het aantal inwoners in de gemeente Staphorst stijgt vanaf 2023 met 6% tot 18.520 inwoners in 2040. In de regio IJsselland en in Nederland is dezelfde stijging te zien (respectievelijk +6% en +8%).
- Het aandeel 65-plussers stijgt van 17% in 2023 naar 22% in 2040. Samen met een daling in het aandeel 20-64 jarigen zorgt dit voor een stijging van de grijze druk. Hoewel die grijze druk in Nederland en in de regio sterker is, is het ook voor de gemeente Staphorst een belangrijke indicator met het oog op de toenemende vergrijzing en bijkomende (gezondheids)uitdagingen. In het postcodegebied IJhorst is de grijze druk het hoogst.
- Het aantal huishoudens en eenpersoonshuishoudens stijgt met 10% tot 2040. Dit zorgt voor een grotere vraag naar woningen. 44% van de 65-plussers en 51% van de 80-plussers woont in 2040 alleen.
- In de gemeente Staphorst fluctueert het geboortecijfer rond het gemiddelde in de regio en Nederland. Vanaf 2020 is er sterke daling van het geboortecijfer, terwijl in de regio en Nederland een stijging te zien is.
- De demografische druk geeft een indruk van de mate waarin de groep werkenden moet voorzien in het onderhoud van de groep 'niet-werkenden'. De demografische druk in onze gemeente is sterker dan in Nederland en in de regio, en stijgt nog tot 106% in 2037. Dit leidt tot een grotere druk op de beroepsgeschikte bevolking, die de sociale uitgaven voor uiteenlopende vormen van ouderenzorg moeten betalen. Dit zorgt voor een hoge zorgdruk voor de 20-tot 65-jarigen.

1.2. Visievorming en beleid

Vanuit het sociaal domein is er al een mooie basis gelegd vanuit de doelen gesteld in het collegeprogramma, ons integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee' en het programma 'Gezond Meedoen Staphorst'. We gebruiken het GALA en de Brede SPUK om voort te bouwen op die huidige inzet, als vliegwiel voor (nog) meer samenhang en kansen voor de toekomst.

1.2.1. Collegeprogramma 2022-2026 'Bouwen en verbinden'

Verder bouwen en verbinden vormt de rode draad in deze bestuursperiode, samen met inwoners, ondernemers en andere partners. Wat ons verbindt is uniek. Een samensmelting van historie, gemeenschapszin, oog voor elkaar en onze (ondernemers)mentaliteit. Dit zijn belangrijke waarden die wij koesteren. In het collegeprogramma wordt beschreven waar wij ons, met elkaar en in vertrouwen, deze bestuursperiode vol voor inzetten om de belangen van de gemeente Staphorst en haar inwoners te mogen dienen. In het collegeprogramma worden verschillende programma's benoemd, waarbij voor een tweetal programma's duidelijk de verbinding geldt naar de inzet op gezondheid. Het programma Sport, cultuur, recreatie en toerisme en het programma Sociaal domein met daarin aandacht voor het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee'. Zie voor het collegeprogramma bijlage: 'Bouwen en verbinden' [Collegeprogramma gemeente Staphorst 2022-2026](#).

1.2.2. Integraal beleidsplan als basis: 'Iedereen doet mee'

'Iedereen doet mee' is de eerste integrale beleidsnota sociaal domein van de gemeente Staphorst. Een mooie mijlpaal in het transformatieproces waarin we zitten. We zijn steeds beter in staat om de verschillende onderwerpen in het sociaal domein aan elkaar te knopen. Het helpt om zicht te hebben op waar we mee bezig zijn, om een gemeenschappelijke taal te hebben en samen onze energie te richten op dezelfde maatschappelijke opgaves. Dat we in samenspraak met verschillende beleidsterreinen, partners en inwoners de ambities en maatschappelijke resultaten hebben kunnen formuleren, geeft ook een mooie basis voor de inzet vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord. We hanteren daarbij een brede definitie van het sociaal domein.

Het betreft alle onderdelen die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: gezondheid, sport, cultuur, welzijn, werk, inkomen, ondersteuning, onderwijs, opvoeding en inburgering. Deze onderdelen staan met elkaar in verbinding. Met het integrale beleidsplan is gekomen tot één visie die alle bovengenoemde beleidsterreinen overstijgt en die verdere richting geeft aan de ingeslagen weg zoals eerder vastgelegd in afzonderlijke beleidsplannen.

Het integrale beleidsplan kent vier pijlers 'opgroeien en ontwikkelen', 'meedoen', 'samenleven' en 'gezondheid'. Met daaronder 11 thema's en 31 maatschappelijke resultaten (zie bijlage 1: Overzicht maatschappelijke resultaten).

Zie voor het integrale beleidsplan: [Beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee'](#)

1.2.3. Programma 'Gezond Meedoen Staphorst'

We werken met een programma 'Gezond Meedoen Staphorst'. Vanuit dit programma is er een platform ontstaan waar een aantal organisaties zitting in hebben genomen. Denk hierbij aan maatschappelijk werk, diaconaal platform, basisscholen, praktijkondersteuners huisartsen, jongerenwerk, bibliotheek en welzijnswerk. Doel van dit platform is samenwerking en afstemming tussen de partijen bevorderen, informatie uitwisselen en kennis delen. Dit platform werkt met een stuurgroep, als vertegenwoordiging van het voorliggend veld, met als gemeenschappelijk doel het welzijn van de inwoner van Staphorst in stand te houden dan wel te versterken. De focus ligt op vroegsignalering en preventie. In de gemeente Staphorst zetten we mede door het programma 'Gezond Meedoen Staphorst' al in op verschillende projecten om gezondheid te bevorderen en de sociale basis te versterken. Een overzicht van alle projecten en activiteiten die plaatsvinden hebben we opgenomen in de bijlage (zie bijlage 2: Overzicht van alle lopende projecten in de gemeente Staphorst).

1.3. Sport en bewegen

Een gezondere generatie in 2040 is een enorme opgave waarbij we niet perse dingen anders moeten gaan doen, maar wel veel meer samen met elkaar. Sport, bewegen en cultuur spelen een belangrijke rol hierin. Niet alleen om het gezondheidsaspect, maar ook om de maatschappelijke rol ervan. In onze gemeente hebben we ervoor gekozen het Sport- en beweegakkoord en het Preventieakkoord met elkaar te verbinden in het Vitaliteitsakkoord Staphorst. Dit is recent herijkt in een nieuw Sport- en beweegakkoord 2.0: 'Staphorst in beweging'. Het sport- en beweegakkoord richt zich op drie ambities; 'meer betekenis van sport', 'het bereik vergroten' en 'het fundament op orde'.

Dit zijn thema's die tevens aansluiten bij de maatschappelijke resultaten (zie bijlage 1) uit het eerdergenoemde integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee'.

Zie voor het herijkte akkoord: Sport- en beweegakkoord 2.0.

1.3.1. Gezondheidsverschillen voor sport, bewegen en cultuur

- Het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm ligt iets onder het regionale gemiddelde. Het percentage ligt het laagst in de kern Punthorst met 49%, t.o.v. het hoogste percentage van 54% in Staphorst. In IJhorst voldoen meer ouderen (65 plus) aan de beweegnorm dan in de overige kernen.
- Het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging ligt onder het regionale gemiddelde. Het lidmaatschap van een sportvereniging neemt af met de leeftijd; 59% van de kinderen, 25% van de volwassenen en 19% van de ouderen is lid van een sportvereniging.
- Wekelijks sport 48% van de 18-tot 65-jarigen en 27% van de 65-plussers. Dit is lager dan in de regio (54% en 32%). In Lankhorst ligt het percentage 18-tot 65-jarige wekelijkse sporters het laagst.

1.3.2. Opgave voor sport, bewegen en cultuur

Als we inzoomen op de lokale situatie zien we dat onze kinderen relatief meer buiten spelen dan hun leeftijdsgenoten in de regio IJsselland. Een positief gegeven. Echter, als we kijken naar sportdeelname dan blijven de percentages voor onze inwoners achter bij hun regiogenoten en bewegen volwassenen en ouderen gemiddeld minder wekelijks dan hun regiogenoten. Het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm ligt onder het regionale gemiddelde. Daarbij gaat het vooral om mensen met een beperking

en/of een chronische aandoening, mensen met een lage sociaaleconomische status (SES), werklozen, mensen met overgewicht en ouderen. Sommige van deze doelgroepen zijn lastig(er) te bereiken. Vanwege kwetsbaarheden is het juist bij deze groepen van belang dat ze de mogelijkheden aangereikt krijgen om de eigen gezondheid positief te beïnvloeden.

Deelname aan sport en bewegen kan voor deze doelgroep van meerwaarde zijn. Sport en bewegen heeft positieve invloed op de gezondheid, bijvoorbeeld in het tegengaan van overgewicht en in het voorkomen en behandelen van (chronische) aandoeningen, als diabetes en hart- en vaatziekten. Ons streven is deelname van deze groepen aan beweeg- en sportdeelname verder te laten stijgen in de richting van het gemiddelde in de regio IJsselland.

Bewegen en sport zetten we steeds vaker in voor het bereiken van maatschappelijke doelstellingen, zoals participatie, sociale cohesie en het verminderen van overlast. Ook dat vinden we belangrijk. In onze gemeente is een sterke gemeenschapszin en we zien het gezin als de hoeksteen van de samenleving, als de basis waarop de samenleving is gebouwd. We zien een mooie opgave om juist sport en bewegen als middel te laten bijdragen aan meer participatie en meedoen.

1.4. Gezondheid

1.4.1. Gezondheidsverschillen voor 'gezondheid'

- Zie tevens de samenhang en cijfers onder de kop Sport, bewegen en cultuur.
- De meerderheid van de inwoners ervaart hun gezondheid als (zeer) goed. Een opvallende ontwikkeling is dat dit voor de groep van 18 jaar en ouder is gedaald van 86% in 2020 naar 76% in 2022 (in regio van 82% naar 73%).
- De ervaren gezondheid verschilt per kern. In de kernen Staphorst buitengebied en Rouveen buitengebied liggen de percentages inwoners (18-65 jaar) dat de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart het hoogst. Voor ouderen ligt het percentage het hoogst in Rouveen.
- Het percentage kinderen en volwassenen met overgewicht ligt iets onder het regionale percentage. Bij inwoners van 65 jaar en ouder ligt dat net boven het regionale gemiddelde. Overgewicht neemt toe met de leeftijd; van 9% in groep 2 naar 44% onder volwassenen (18-65) en 62% onder ouderen (65+). In Lankhorst en IJhorst ligt het percentage volwassenen met overgewicht hoger dan gemiddeld in de gemeente. Het hoogste percentage ouderen met overgewicht komt voor in Rouveen.
- 13% van de volwassenen heeft de laatste 4 weken veel stress ervaren. In de regio is dat 19%.
- In 2022 is het percentage inwoners met een hoog risico op angst- en depressiestoornissen gestegen naar 7% ten opzichte van 4% 2020 (in de regio is dat toegenomen van 5% naar 9%).
- De weerbaarheid van kinderen is gelijk aan dat in de regio IJsselland.
- De veerkracht van inwoners is vaker gemiddeld in vergelijking met de regio. De opleiding speelt een rol hierbij: een derde van de inwoners met een lager onderwijsniveau heeft minder veerkracht, terwijl 13% van de inwoners met een hoog opleidingsniveau minder veerkracht heeft.
- Wat betreft SES-WOA (welvaart, opleidingsniveau en arbeidsmarktdelname) ligt onze gemeente hoger dan het landelijk gemiddelde. Wel zijn er binnen de gemeente verschillen in de SES-WOA score. In de kernen Staphorst en IJhorst ligt de SES-WOA score lager dan in de rest van de gemeente. Daar zitten tevens de meeste inwoners die aangaven moeite te hebben met rondkomen van het huishoudinkomen. Voor wat betreft de gehele gemeente ligt dat percentage op 9% (regio 10%).
- Het percentage zwangere vrouwen met psychische of psychiatrische problemen ligt sinds 2019 lager dan in Nederland en de regio.
- In onze gemeente heeft 10% van de kinderen een hoog risico op psychosociale problematiek (een verhoogde score op de SDQ of MHI-5). Dit is vergelijkbaar met regio IJsselland. Uit de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2022 weten we dat meer dan de helft van de jongeren in onze regio psychische klachten ervaart en bijna een derde heeft in de afgelopen 12 maanden een enkele keer tot heel vaak serieus nagedacht over suicide. Ook ervaart bijna de helft stress door één of meerdere factoren en voelt ruim een kwart zich sterk eenzaam.
- In 2022 is het percentage inwoners (18-65 jaar) met een hoog risico op angst- en depressiestoornissen gestegen naar 7% ten opzichte van 4% in 2020 (in de regio van 5% naar 9%). De verschillen per kern zijn erg klein daarin.

- In 2022 is het percentage inwoners (18+) dat zich gelukkig voelt gedaald naar 62% (t.o.v. 68% in 2020).
- In onze gemeente drinkt 8% van de 18-65 jarigen en 3% van de 65-plussers overmatig veel alcohol (voor mannen >21 glazen per week, voor vrouwen >14 glazen per week). In de regio liggen deze percentages respectievelijk op 7% en 6% en in NL op 6% en 7%).
- Het percentage 65-plussers met voldoende regie over het eigen leven is gedaald naar 82% (t.o.v. 84% in 2020). In de kern Rouveen is dat percentage het laagst. Het opleidingsniveau speelt een rol bij het hebben van regie over eigen leven: 87% van de inwoners (18 plus) met een laag opleidingsniveau ten opzichte van 96% met een midden of hoger opleidingsniveau.
- In onze gemeente is 72% van de inwoners van 65 jaar en ouder digitaal vaardig en kan bijvoorbeeld informatie opzoeken op het internet, e-mailen, online aanvragen doen of afspraken maken en internetbankieren. In de regio is dat 78%.
- Het percentage inwoners 65 jaar en ouder dat in de afgelopen 3 maanden is gevallen is in 2022 gestegen naar 22%, t.o.v. 16% in 2020. Inwoners van de kern Rouveen gaven (in 2020) vaker aan dat zij zijn gevallen dan inwoners van de andere kernen.
- Het percentage kwetsbare ouderen (65 jaar en ouder) ligt op 24%, in de regio is dat 26%. Bij een toenemende kwetsbaarheid is er sprake van een verminderde 'reservcapaciteit'. Daardoor kunnen kleine kwalen of, normaal gesproken, onschuldige incidenten, zoals een toevallige valpartij, eenvoudig uitgroeien tot grote gezondheidsproblemen.

1.4.2. Opgave voor gezondheid

Staphorst is een gemeente met karakter en lef. Wat ons verbindt is uniek. Een samensmelting van historie, gemeenschapszin, oog voor elkaar en onze (ondernemers)mentaliteit. De sociale cohesie in het dorp is groot. Dat is voor onze gemeente in de breedte te zien. Er zijn geen grote verschillen per kern hoewel we vanuit het GALA Gemeentebeeld wel houvast hebben om accenten te leggen op specifieke kernen.

In de Staphorster cultuur proberen mensen veel zelf op te lossen, waardoor problematiek onder de radar blijft. We merken dat een deel van onze inwoners te laat komt met een hulpvraag, dat er sprake is van 'vraagverlegenheid' of dat inwoners gewoonweg niet weten waar een vraag te stellen. Uitdagingen en vraagstukken op het gebied van gezondheid worden niet als vanzelfsprekend in het sociale netwerk aangekaart. Dit heeft tot gevolg dat er veelal zwaardere hulp nodig is. Dat vraagt om meer prioriteit op het tegengaan van vraag- en handelingsverlegenheid (durf te vragen) uit oogpunt van preventie en vroegsignalering. Daarbij is het goed om aandacht te hebben voor een goede balans tussen elkaar 'steunen' en 'sturen' zodat er ook daadwerkelijk ruimte is om eigenheid te laten zien en niemand buiten de boot valt.

We hebben extra aandacht voor wijken waar kwetsbare gezinnen wonen. We richten ons op een integrale aanpak van inzet op een kansrijke start tot het extra investeren in opbouwwerk. We hebben tevens aandacht voor specifieke doelgroepen. Daarbij gaat het vooral om mensen met een beperking en/of een chronische aandoening, mensen met een lage sociaaleconomische status (SES), werklozen, mensen met overgewicht, ouderen en nieuwkomers.

1.5. Sociale basis

1.5.1. Gezondheidsverschillen 'Sociale basis'

- Van de inwoners 18 jaar en ouder heeft 65% minstens 1 keer per week contact met burens, wat (deels) inzicht geeft in het sociale netwerk van inwoners. Dit percentage ligt gelijk met de regio (64%). Bij de ouderen ligt dit percentage op 76%. Van de volwassenen heeft 63% minstens 1 keer per week contact met burens.
- Van onze inwoners van 18-65 jaar is 16% mantelzorger, voor 65-plussers is dat 18% (definitie: minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week). Er is hierbij weinig verschil tussen de kernen.
- Van onze inwoners van 18 jaar en ouder doet 39% vrijwilligerswerk. In IJhorst is dit het laagst voor 18-65 jarigen en voor 65-plussers is dit het laagst in het buitengebied van Rouveen en Staphorst.
- De cijfers op eenzaamheid laten een (licht) stijgende trend zien: van 36% in 2016, 40% in 2020 naar 43% in 2022. In 2022 is 10% (zeer) ernstig eenzaam.
- Eenzaamheid komt voor volwassenen het meest voor in IJhorst en voor ouderen in Staphorst.

1.5.2. Opgave voor sociale basis

De opgaves in het sociaal domein pakken we samen aan door middel van het project 'Gezond Meedoen Staphorst'. Onze lokale context, wat soms ongrijpbaar is vanuit dataverzameling, is eerder in beeld gebracht. De sterke cultuur in onze gemeente is mooi om te zien, we zijn daar trots op. Het verbindt en zorgt voor gemeenschapszin. De andere kant daarvan is dat er een disbalans kan ontstaan. Bijvoorbeeld wanneer iemand het gevoel heeft geen onderdeel van de gemeenschap te zijn of iemand zwaarder belast wordt door de inzet van mantelzorg. Zo stelt die sterke cultuur en gemeenschapszin ons ook voor uitdagingen.

We zetten daarom in op het versterken van bijvoorbeeld het opbouwwerk, door een meer actieve houding en een 'langs de deuren' aanpak. Zo signaleren we meer wat er achter de voordeur speelt, waarop we vervolgens kunnen handelen. Vaak gaat dat om meedoen. Eenzaamheid, psychische kwetsbaarheid en taalachterstand kunnen bijvoorbeeld veel impact hebben op iemands gezondheid.

2. Aangevraagde onderdelen.

De gemeente Staphorst heeft alle onderdelen aangevraagd.

3. Hoofdstema's Sport, bewegen en cultuur, gezondheid en sociale basis.

In dit hoofdstuk schetsen we de inzet per onderdeel zoals die terugkomen in de brede SPUK. Het financieel arrangement van de brede SPUK loopt van 2023 t/m 2026 (in een aantal gevallen tot 2025). Dit kent een duidelijke samenhang met de maatschappelijke resultaten vanuit het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee'. We beschrijven de inzet per onderdeel waarbij we een start maken in de jaren 2023 en 2024. We behouden ruimte voor het verkennen van behoeftes en mogelijkheden om steeds meer toe te werken naar een passend aanbod voor de doelgroep en het integraal werken in de toekomst. Dit organiseren we vanuit de visie 'doen wat helpt'. Onze inzet is dan ook vooral gekoppeld aan de monitoring vanuit het Kwaliteitskompas. Daarbij kijken we vooral waar aanbod bijgestuurd, aangescherpt of aangepast moet worden. We werken er naar toe dat we deze maatschappelijke resultaten eind 2026 bereikt hebben.

Ketenaanpakken

De inzet per onderdeel geldt uiteraard ook voor de benoemde ketenaanpakken. We zien hier een samenspel tussen collectieve en individuele preventie. Het is een kwestie van én én. Inzet op het individuele traject van signalering en doorverwijzing naar passende interventies; én aandacht voor collectieve activiteiten en de inzet daarop. Op het moment van schrijven is er nog onduidelijkheid over wat de afspraken op regionaal niveau (zullen) zijn en wat dit betekent voor onze aanpak.

In dit plan zetten we al wel in op een lokale context, netwerk en samenwerking waarin we samen de opgaven aanpakken. Voor wat betreft de verdieping op de ketenaanpakken volgen we met veel interesse het regionale proces. In onze regio organiseren GGD IJsselland en Proscop in het najaar inspiratiesessies over de verschillende ketenaanpakken. Daarin worden we bijgepraat over de recente ontwikkelingen van de regionale preventiestructuur en de verdieping en concretisering van de verbinding tussen regionaal en lokaal. Per ketenaanpak wordt er informatie gegeven over de opgave en beschikbare informatie (landelijke handreikingen). Dit geeft ons een beeld van wat ons te doen staat en hoe we het kunnen aanpakken. Daarnaast inspireren we elkaar met voorbeelden uit de regio / praktijk. Dit zorgt voor verdieping in de aanpak van de thema's. We bespreken wat lokaal en wat regionaal moet worden opgepakt.

Brede SPUK looptijd

Met het 'Integraal Zorgakkoord' en 'Gezond en Actief Leven Akkoord' wordt gebouwd aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Een pleidooi om de benodigde inzet meer in samenhang te bekijken. Een visie die we als gemeente onderschrijven. We weten ook dat dit vraagt om een systeemverandering en langdurige inzet.

De middelen uit het financiële arrangement zijn echter voor de periode 2023-2026 (in een aantal gevallen tot 2025). Er is een nog onduidelijkheid over de beschikbaarheid van de middelen na de periode van 2026. We enthousiasmeren onze partners al wel vast om aan de slag te gaan, zodat we de komende jaren al kunnen inzetten op bevorderen van gezondheid en het versterken van de sociale basis.

3.1. Sport, bewegen en cultuur (doelen en resultaten, uitvoering en samenwerking)

3.1.1. Lokaal Sport- beweegakkoord: 'Staphorst in beweging'

- Inzet op het lokaal sport- en beweegakkoord draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 18, 27, 30, 31 (zie bijlage 1).
- We zetten een betere samenwerkingsstructuur neer. De regiegroep die in 2020 gevormd werd, behoeft versterking. We zorgen ervoor dat in de loop van 2023 en begin 2024 meer partijen zijn vertegenwoordigd.
- We stellen in 2024 een kernteam op voor sport- en bewegen. Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging vanuit maatschappelijke organisaties, sportclubs (verenigingen en vertegenwoordiger Platform Ondernemende Sportaanbieders), gemeente en met extra aandacht voor het inwonersperspectief.
- We verbinden ons met het kernteam gedurende de periode 2024-2026 aan de doelen vanuit het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee.' Daarnaast zorgen we voor verbinding met de doelen vanuit 'GALA' door samen te komen met het reeds bestaande platform 'Gezond Meedoen Staphorst'.
- We starten met een kick-off bijeenkomst in het najaar 2023 waarin we het Sport- en beweegakkoord II presenteren aan inwoners, verenigingen, scholen en maatschappelijke organisaties.
- Ingaande 2024 geven we aan de hand van de inbreng en prioritering van betrokken partijen tijdens de kick-off bijeenkomst verdere uitvoering aan de doelen van het sport- en beweegakkoord 2.0.

3.1.2. Brede regeling combinatiefuncties (BRC)

- De coördinator Sport en Preventie (thans zijn deze taken nog ondergebracht bij de beleidsmedewerker Sport en gezondheid) is kartrekker van het kernteam en zorgt voor de verbinding tussen thema's en onderdelen binnen de Brede Spuk, sport en bewegen, gezondheid en sociale basis.
- We verkennen de mogelijkheden om het aantal FTE voor de buurtsportcoaches / profielen verder uit te breiden. We streven ernaar om te voldoen aan de landelijke norm, dat betekent een uitbreiding van 1.3 FTE naar 3.5 FTE voor de regeling brede combinatiefunctie. Hier valt zowel de buurtsport- en beweegcoach (2.5 FTE) en de cultuurcoach (1 FTE) onder. Dit hebben we meegenomen in de zomernota als voorbereiding voor de begroting van 2024. Bij deze beoogde uitbreiding maken we gebruik van de verschillende profielen die zijn opgesteld in de bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026.

Uitbreiding van het aantal FTE biedt de volgende mogelijkheden:

- De rol als coördinator Sport en Preventie is belegd bij de beleidsadviseur sport en gezondheid. Mocht er uitbreiding komen van het aantal FTE voor de buurtsport- en beweegcoach dan biedt dit ruimte om deze rol hier neer te leggen die deze rol vervult.
- De buurtsportcoach zetten we in de jaren 2024-2026 ook meer in voor sport en beweegactiviteiten buiten het reguliere onderwijs. Afgelopen jaren is er veel focus gelegd op jeugd en onderwijs. We verbreden dit naar jeugd, onderwijs, sportclubs (verenigingen en commerciële aanbieders), volwassenen en ouderen, zodat sport voor iedereen toegankelijk is. Dit sluit goed aan bij de profielen van buurtsportcoach en beweegcoach vanuit die bestuurlijke afspraken.
- We zetten in op het versterken van sportclubs door middel van inzet van de clubkadercoach. Bij het versterken van de sportclubs en het bieden van clubondersteuning onderzoeken we in hoeverre er één loket voor clubondersteuning per 2024/2025 opgericht kan worden. We onderzoeken concreet de mogelijkheid om dit te combineren met het reeds bestaande vrijwilligerssteunpunt van Stichting Welzijn Staphorst.
- We blijven ons gedurende 2024-2026 inzetten op ons 'Cultuurmenu' dat (in)gevuld wordt door de cultuurcoach, een beproefd concept in onze gemeente.

3.2. Gezondheid (doelen en resultaten, uitvoering en samenwerking)

3.2.1. Terugdringen gezondheidsachterstanden

- Inzet op het terugdringen van gezondheidsachterstanden draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 5, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 21, 22, 27 en 31 (zie bijlage 1).
- Vanuit de maatschappelijke resultaten verkennen we in 2024 de realisatie van een integrale aanpak en 'health in all policies'. Deze integrale aanpak is gericht op de leefomgeving en leefstijl van alle doelgroepen. Dit brengen we onder bij de bestaande aanpak vanuit het platform 'Gezond Meedoen Staphorst' en 'Jong Gezond Staphorst'.
- We versterken de collectieve samenlevingsopbouw gedurende 2024-2026 met een individuele 'langs de deuren' aanpak. Als signaleringsfunctie om uitdagingen en problematiek door te leiden naar de juiste plek. De samenwerking met zorgpartijen kan hierin beter, daarvoor nodigen we de zorgpartijen uit.
- We blijven werken met de methodiek 'de omgekeerde toets'. We kijken eerst naar het effect dat de inwoner wil bereiken. Door deze integrale benadering is maatwerk mogelijk.
- De uitvoerende professionals werkzaam binnen de 10 stuurgroep organisaties van 'Gezond Meedoen Staphorst' volgden al een scholing Positieve Gezondheid. We zetten het scholingsplan 'Positieve Gezondheid' in 2024 door richting de managers van de stuurgroeporganisaties, het College en Gemeenteraad. We zorgen ervoor dat het gedachtegoed beklijft op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. In 2024 verkennen we de inzet van de opleiding tot train de trainer vanuit IPH.
- We ontwikkelen in 2023 een gezondheidsmenu voor scholen. We gaan vervolgens met de scholen in gesprek over behoefte en de afname van activiteiten binnen dit menu en stimuleren de komende jaren het gebruikmaken hiervan. Dat werkt in onze gemeente beter dan een verplichting om deel te nemen aan een specifiek concept, zoals Gaaf Gezond wat eerder toegepast is.
- Nu is er in het Risico signaleringsoverleg aandacht voor problematiek in wijken. Dit willen we ook preventief aanpakken met de inzet van ervaringsdeskundigheid. We maken vanaf 2024 extra uren vrij voor de begeleiding van sleutelfiguren / ervaringsdeskundigen / ambassadeurs.
- We gaan in 2024 onderzoek doen met Hogeschool Viaa: waar is de Staphorster trots op, om de kracht van die positieve insteek vervolgens te benutten voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
- We zetten gedurende 2024-2026 in op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden o.a. in samenwerking met de Formulierenbrigade en het Taalpunt.
- We zetten de komende jaren in op een sterkere samenwerking met de bibliotheek, die nu al een belangrijke functie vervult in onze gemeente waar ook veel gebruik van wordt gemaakt. De bibliotheek maakt sinds 2022 onderdeel uit van de stuurgroep. De bibliotheek is het Informatiepunt Digitale Overheid en het is laagdrempelig te bereiken voor de inwoner.
- We verkennen in 2024-2025 de mogelijkheden voor een Staphorst pas. Een brede groep kan van deze pas profiteren door inzet op onder andere beweeg, sport en cultuuractiviteiten om zo het meedoen te stimuleren en te vergroten.
- Met het project Sociaal Raadslieden werk / Schuldhulpverlening experimenteren we, samen met maatschappelijk werk, in 2023 op één locatie met één dag per week voor inloop, ondersteuning, begeleiding en advisering van inwoners. Naarmate het drukker wordt op het spreekuur bekijken we hoe we een uitbreiding kunnen realiseren.

3.2.2. Kansrijke Start

- Inzet op Kansrijke Start draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 1, 4, 5, 8 en 12 (zie bijlage 1).
- De bestaande coalitie bestaat uit de gemeente, JGZ/GGD, verloskundigen, kraamzorg, kinderopvang, bibliotheek en een 'flexibele schil' die ondersteunt waar nodig als er extra expertise of inzet nodig is om de doelstellingen te behalen. We kunnen ons netwerk versterken door meer verbinding te leggen met de huisartsen en andere professionals op thema.
- We herzien in 2023-2024 het actieplan voor de komende jaren waarbij de volgende doelen centraal staan: 1. Het beschikbare aanbod m.b.t. zwanger worden, zwangerschap en ouderschap is dekkend en zichtbaar. (Aanstaande) ouders maken er waar nodig gebruik van. 2. (Aanstaande) ouders voelen minder tot geen schaamte om hulp te vragen. 3. De professionals binnen Staphorst kennen

elkaars aanbod, leggen makkelijk contact met elkaar en weten de inwoner effectief door te verwijzen voor het juiste aanbod (informatie en hulp). De komende tijd gaan we ons richten op het breder onder de aandacht brengen van onderwerpen rondom het jonge kind en opvoeden. We gaan de successen van reeds ontwikkelde interventies en activiteiten frequenter delen, ideeën-bussen introduceren om de input van de (jonge) ouder op te halen. Daarnaast willen we bestaande netwerken versterken en een online interventie-aanbod ontwikkelen. We hebben aandacht voor de lokale context, statistieken en nieuwe informatie.

- Om de tevredenheid te meten over het beschikbare interventieaanbod en de vindbaarheid hiervan willen we meer in contact komen met de 'doelgroep' en ideeën-bussen invoeren.
- We hebben wijken waar kwetsbare gezinnen wonen die extra aandacht behoeven. In deze wijken hebben we oog voor een kansrijke start, maar wordt ook geïnvesteerd in opbouwwerk.

3.2.3. Mentale Gezondheid

- Inzet op mentale gezondheid draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 2, 27, 28 en 29 (zie bijlage 1).
- We trekken rondom het thema mentale gezondheid samen op met de lokale coalitie suïcidepreventie o.a. bestaande uit het welzijnswerk, het jongerenwerk, de bibliotheek, praktijkondersteuners GGZ, het Diaconaal platform, een vertegenwoordiging vanuit de agrarische sector, de GGD IJsselland en de gemeente. Daarnaast zoeken we de verbinding met de lokale coalitie Eén tegen eenzaamheid.
- In onze gemeente gaat gedurende 2023-2026 extra aandacht uit naar het taboe doorbreken. Het niet kunnen of durven delen van een innerlijke strijd, voelt eenzaam en geeft klachten. We integreren het thema 'mentaal welbevinden' in het gezondheidsmenu en de voorlichting vanuit de praktijkondersteuner op scholen. Er wordt nu nog weinig gebruik van gemaakt. We verkennen in 2024 waar de behoefte ligt en hoe we dit thema toch kunnen aanbieden.
- We blijven inzetten op jongerenwerk die met de jongerensoos een succesvolle formule in het leven heeft geroepen.
- Met het oog op ouderen zien we een koppeling naar het project 'Vitaal en Veilig Thuis', waarbij we vanaf 2024 meer aansluiting zoeken bij het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid'.
- We zetten het scholingsplan 'Positieve Gezondheid' door binnen onze gemeente en werken in 2024 toe naar inbedding en borging van het gedachtegoed.
- We kijken naar het onderzoek over de 'Sociale basisstructuur' dat nu uitgevoerd wordt, waarin het gaat over waar inwoners te vinden die niet gevonden willen worden. Daarop ondernemen we actie.
- We verkennen in 2023-2024 hoe optimaal invulling gegeven kan worden aan de uitwerking van beschermd wonen naar beschermd thuis, dat is nieuw en we hebben daar zorgen over.
- Het aantal suïcides in Staphorst is relatief hoog in vergelijking met de regio. In onze gemeente blijven we in het kader van dit thema inzetten op suïcidepreventie-aanpak die zich richt op inwoners in het algemeen en specifiek op de risicogroepen in onze gemeente: mannen van middelbare leeftijd, LHBTIQ+-personen, agrariërs en jongeren. Na een projectperiode met de GGD zijn we ingaande 2023 meer zelf met partners aan zet, waarbij GGD IJsselland als regionale 'inspirator/adviseur' betrokken blijft.
- We zetten gedurende 2024-2026 in op een concreet suïcidepreventie uitvoeringsplan dat, samen met relevante netwerkpartners, in 2023-2024 opgesteld wordt. In 2023 zijn er suggesties gedaan, zoals een continue publiekscampagne mede door de inzet van 1K Z1E J3-bankjes, het betrekken van jongerenwerk in het bespreekbaar maken van het thema, het onderzoek 'Boeren aan zet' en (vervolg)bijeenkomsten voor het voorliggende veld en predikanten. Vanaf 2024 zorgen we ervoor dat het thema blijvend geborgd is in lokale activiteiten.

3.2.4. Aanpak overgewicht en obesitas

- Inzet op overgewicht en obesitas draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 27, 30, 31 (zie bijlage 1).
- Met de nieuwe structuur, zoals geschetst onder onderdeel 'Lokaal sportakkoord', verwachten we beter vanaf 2024 in te zetten op het thema overgewicht en obesitas.
- Vanuit de maatschappelijke resultaten verkennen we de realisatie van een integrale aanpak en 'health in all policies'. Deze integrale aanpak is gericht op de leefomgeving en leefstijl. Dit brengen we onder bij de bestaande aanpak vanuit 'Gezond Meedoen Staphorst' en 'Jong Gezond Staphorst'.

- We betrekken in 2024 de aanpak van 'Jong Gezond Staphorst' waarmee we gericht het aanbod voor de doelgroep jongeren vormgeven. Daarvoor worden extra middelen ingezet waarmee in 2024-2026 enerzijds de zichtbaarheid van bestaand aanbod vergroot wordt en anderzijds wordt ingezet op het bevorderen van Positieve Gezondheid. Door de inzet van extra middelen is het doel om gezondheid- en welzijnsinstellingen op langere termijn te boeken.
- We ontwikkelen voor 2024-2026 een gezondheidsmenu voor scholen (zie eerder benoemd).
- Voor wat betreft de individuele preventie volgen we het regionale proces. Ondertussen zetten we in op kennisontwikkeling bij professionals, bijv. door het vergoeden van de scholing die gepaard gaat met de gecombineerde leefstijlinterventie en het aanhaken van Proscopio als Regionale Ondersteuningsstructuur (ROS). Met hen versterken we de samenwerking met huisartsen en 'Samenwerken in de Wijk'.

3.2.5. Valpreventie

- De inzet op valpreventie draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 20 en 27 (zie bijlage 1).
- We stimuleren in de periode 2024-2026 de inzet van valpreventieve oefeningen en voedingseducatie als onderdeel van de reguliere beweegactiviteiten van samenwerkingspartners.
- Voor wat betreft de individuele preventie volgen we het regionale proces. In 2023 werken we een plan van aanpak uit om de ketenaanpak valpreventie lokaal in te richten.
- Ondertussen verkennen we in 2023-2024 hoe valpreventie nog sterker een onderdeel kan zijn van het project 'Vitaal & Veilig Thuis Staphorst'. In dit project leggen vrijwilligers preventieve huisbezoeken af bij inwoners van 75 jaar en ouder en hebben zij een signalerende functie. Indien nodig leiden ze door naar ondersteuning vanuit de brede samenwerking van organisaties voor wonen, welzijn en zorg. Niet alleen valpreventie is dan een thema, ook de thema's eenzaamheid en mentale gezondheid willen we verbinden.
- In 2023 houden we tevens de huidige aanpak van Vitaal & Veilig Thuis tegen het licht. De aanpak met bijbehorende vragenlijst is nog erg op zorg gericht. We willen meer inzetten op gezondheid. Daarbij bekijken we de vragenlijst in lijn kunnen brengen met het gedachtegoed 'Positieve Gezondheid' en de vrijwilligers kunnen trainen in dat gedachtegoed. We willen de aanpak uitbreiden naar inwoners van 65 jaar en ouder.
- In 2023 gaan we in gesprek met fysiotherapeuten om te bespreken welke valpreventieve interventies zij vanaf 2024 kunnen aanbieden en of de daaropvolgende jaren uitbreiding hiervan gewenst is.
- In 2024 starten we met het uitvoeren van de ketenaanpak op lokaal niveau inclusief een efficiënt signalerings- en toeleidingsproces.
- We zien een link naar de leefomgeving, zie het volgende kopje.

3.2.6. Leefomgeving

- Inzet op de leefomgeving draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten: 24, 25, 26, 30 en 31 (zie bijlage 1).
- We verkennen een integrale aanpak op het gezonder maken van de fysieke (en sociale) leefomgeving om zo gezonde keuzes te faciliteren, te stimuleren en de gewone keuze gemakkelijker te maken.
- Onze gemeente maakt in het najaar 2023 een plan van aanpak voor de te updaten Omgevingsvisie. We blijven investeren in de goede onderlinge relatie tussen het sociale en fysieke domein en leveren actief een bijdrage vanuit gezondheid. De Omgevingsvisie moet duidelijke kaders en uitgangspunten geven om in 2024-2026 effectief in te zetten op gezondheid.
- In 2023, bij het ontbreken van die kaders uit de te ontwikkelen visie, verkennen we het bijdragen aan ingediende bewonersinitiatieven. Daarbij hebben we als houvast dat initiatieven bijdragen aan meerdere thema's uit het GALA. Denk aan bankjes met valpreventieve oefeningen op gangbare wegen naar sociale voorzieningen, zodat ze tevens bijdragen aan ontmoeting. Eind 2023 stellen we een nota Burgerparticipatie op, waarbij goede initiatieven uit de samenleving door ons vanaf 2024 gestimuleerd en gefaciliteerd worden.
- Binnen de gemeente wordt in het najaar van 2023 gestart met de ontwikkeling van een visie op de speel- en beweegruimte in Staphorst. Dit biedt kansen om ook de buitenruimte zo in te richten dat deze aantrekkelijk wordt om te gaan bewegen en sporten. Het draagt bij aan het doel vanuit het lokale sport- en beweegakkoord om meer zichtbaarheid en een groter bereik te genereren. In 2023

starten we door een gesprek aan te gaan met stakeholders, zoals maatschappelijke organisaties en scholen. We halen daar de richting op en verfijnen dat in 2024. Daarnaast is inwonersparticipatie een belangrijk onderdeel binnen dit proces.

- We borgen de onderlinge samenwerking tussen het sociale en fysieke domein, met uitgangspunten geborgd in een planmatige aanpak.
- We verkennen hoe we in 2024-2026 ontwikkelaars, vanuit de beschikbare middelen, kunnen faciliteren t.b.v. meer draagvlak en eigenaarschap.
- De komende jaren zetten we in op verduurzaming bij nieuwe projecten maar ook bij de bestaande projecten. Op dit moment wordt een klimaatdashboard ontwikkeld vanuit het domein 'Fysieke leefomgeving'. Het project levert een tool op waarmee de klimaat adaptieve staat van straten en/of wijken kan worden gemonitord en ambities bepaald kunnen worden met betrekking tot die klimaatadaptatie. In het najaar volgt een eerste voorstelling.
- Hittestress staat op de agenda in Staphorst, we onderzoeken daarbij hoe we in 2024-2026 de bewustwording kunnen vergroten bij organisaties.
- Voor een veilige leefomgeving zetten we in op buurtpreventie en buurtbemiddeling. We onderzoeken de mogelijkheden van buurtpreventie zoals bijv. het gebruik van Whatsapp-groepen. Buurtbemiddeling willen we blijven inzetten en verder stimuleren om conflicten tussen burens niet te laten escaleren. Dit draagt bij aan veiligheid, sociale samenhang en leefbaarheid in buurten. De samenwerking tussen de woningstichting, welzijnsorganisatie, politie en gemeente willen we continueren.

3.2.7. OKO & Vroegsignalering Alcoholproblematiek

- Inzet op OKO en vroegsignalering alcoholproblematiek draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten; 1, 2, 3, 6, 21, 22, 24 en 27 (zie bijlage 1).
- In 2023-2026 blijven we inzetten op de bestaande landelijke campagnes die we lokaal vormgeven.
- In 2023 verzamelen we gegevens via politie, andere gemeenten met een vergelijkbaar DNA en gezondheidsmonitoren van de GGD waarbij we het voortgezet onderwijs weer verwelkomen na een tijd van afwezigheid. Dat geeft ons een beeld over welke problematiek we het hebben.
- In 2024 evalueren we de samenwerking met de huidige verslavingszorginstanties. Belangrijk om aandacht te hebben hoe we samen nog effectiever kunnen inzetten en hierbij oog hebben voor preventie.
- We richten ons op een integrale aanpak om gezonde keuzes te faciliteren en te stimuleren vanaf 2024.
- Vaak benaderen we deze problematiek van bovenaf. Als opvolging van het opgehaalde beeld in 2023 maken we in 2024 de verbinding naar ervaringsdeskundigen.
- Het aanpakken van middelengebruik blijft een uitdaging. We zien mogelijkheden door middel van een integrale aanpak vanuit verschillende thema's door de community van Staphorst te betrekken. Vanuit de partners die inzetten op het thema 'mentale gezondheid' zijn al mooie initiatieven ontplooid. Denk hierbij aan het jongerenwerk op basisscholen, meidengroepen en de jongerensoos. We verkennen hoe we, ook hier, in 2024-2026 meer impact kunnen maken in een context van intergenerationele overdracht vanuit de bestaande cultuur.

3.3. Sociale basis (doelen en resultaten, uitvoering en samenwerking)

3.3.1. Versterken sociale basis

- Inzet op de sociale basis draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten; 4, 14, 15, 16, 18, 22, 24, 25 en 31 (zie bijlage 1).
- Met het project 'Versterken Integrale samenwerking voorveld Staphorst' richten we ons op de toegang van inwoners tot het voorliggend veld en wat hier voor nodig is. Het jaar 2023 staat in het teken van gedegen onderzoek om het huidige aanbod in kaart te brengen, de behoeften vanuit de informele zorg, voorzieningen en inwoners met betrekking tot de toegang op te halen en het verbinden van relevante verwante projecten.
- In 2024 wordt de opgehaalde informatie uit de inventarisatiefase verzameld en doorvertaald naar een inhoudelijk rapport en een plan van aanpak. Vervolgens gaan we uitvoering geven aan dit plan van aanpak.

- Met het Ontmoetingscentrum Staphorst zien we een passende voorliggende collectieve voorziening die bijdraagt aan kwaliteit van leven, het langer thuis kunnen wonen, het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers en het uitstellen of voorkomen van formele zorg. We versterken in 2023 en 2024 de functie van dit centrum.
- We verbreden de doelgroep met betrekking tot het project inloop en ontmoeten. Ingezet wordt vanaf 2024 op oud én jong, waarbij activiteiten niet naast elkaar maar gezamenlijk georganiseerd worden. Afspraken hierover worden vastgelegd in de subsidieovereenkomsten voor 2024.
- We versterken de inzet op burgerinitiatieven, het verbinden van formele en informele ondersteuning, het versterken van hulp-organiserend vermogen van mensen door bijvoorbeeld lotgenoten contacten en buurt- en wijkontwikkeling.
- We versterken in 2023 de collectieve samenlevingsopbouw met een individuele 'langs de deuren' aanpak. Als signaleringsfunctie om uitdagingen en problematiek door te leiden naar de juiste plek. De samenwerking met zorgpartijen kan hierin beter, daarvoor nodigen we de zorgpartijen uit.

3.3.2. Mantelzorg

- Inzet op mantelzorg draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten; 21, 22, 23, 24, 27 (zie bijlage 1).
- Het aspect mantelzorgondersteuning was voorheen onderbelicht in het Ontmoetingscentrum, zie vorig kopje. Vanuit het mantelzorgperspectief versterken we de functie van het Ontmoetingscentrum. We hebben daarbij meer aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers.
- We zetten in op het organiseren van ontmoetingsbijeenkomsten waar mantelzorgers met vergelijkbare situaties elkaar treffen. Er is ruimte om ervaringen, verhalen en adviezen met elkaar te delen. Daarnaast geven we ingaande 2024 vorm aan informatieve thema-avonden in samenwerking met ervaringsdeskundigen.
- We blijven PR genereren voor het steunpunt, zowel in media als bij organisaties waar dat een thema is. Als opvolging op de succesvolle campagne waardoor dit jaar aanzienlijk meer mantelzorgers zich hebben gemeld. We zetten hierbij in op de bewustwording en definitie van een mantelzorger. We merken dat hier nog veel onbekendheid over is.
- We doen behoefteonderzoek tijdens individuele gesprekken, bijeenkomsten van lotgenotengroepen en algemeen in het Ontmoetingscentrum.
- We geven in 2023 vorm aan het proces van verwijzing. Vanuit de WMO zal de verwijzing van inwoners voor dagbesteding in principe eerst naar het ontmoetingscentrum als voorliggende collectieve voorziening plaatsvinden. We verkennen of we in 2024 het Ontmoetingscentrum kunnen uitbreiden, (deels) als vervanger van dagbesteding met een lichte indicatie. Daarvoor moet de voorziening eerst goed staan.

3.3.3. Een tegen Eenzaamheid

- Inzet op eenzaamheid draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten; 13, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 26, 28, 29 (zie bijlage 1).
- In Staphorst hebben we een start gemaakt met de kerngroep Een tegen Eenzaamheid, onder begeleiding van Movisie en GGD IJsselland.
- We vormen een coalitie, gebaseerd op de doelgroepen uit het plan van aanpak, met vertegenwoordigers van Vluchtelingenwerk Oost Nederland, Werk en Inkomen gemeente Staphorst, Carinova, Stichting de Kern en Woonstichting Vechthorst. Prioriteit ligt bij het vergroten van bewustwording van signalen van eenzaamheid bij vrijwilligers en organisaties.
- Hiertoe wordt eind 2023 een uitvoeringsplan voor de periode 2024-2026 opgesteld.
- De kerngroep gaat (in samenwerking met bij de coalitie aangesloten partijen) het goede gesprek voeren met lokale ondernemers en benaderen de netwerken rondom de kerken voor input rondom het thema eenzaamheid.
- We blijven in 2023-2026 inzetten op de week van de eenzaamheid met de kerken en jongerenwerk. We proberen de relatie met 'Vluchtelingenwerk' te versterken.
- In 2024 staat eenzaamheid op de agenda van deelnemende partners en is dit doorvertaald in hun beleid.

3.3.4. Welzijn op recept

- Inzet op Welzijn op recept draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke resultaten; 20, 21, 22, 27, 28, 29, 30 en 31 (zie bijlage 1).
- Welzijn op recept bestaat nog niet in onze gemeente; wel zijn er eerder verkenningen gedaan. In 2023 geven we dit nieuwe energie en zetten we in op een persoonlijke rondgang langs betrokken partners om hun behoeften te achterhalen. We refereren aan de eerdere verkenning en starten met de huisarts waar destijds al goede energie zat.
- Vanuit die behoeften bepalen we het vervolg en werken we toe naar concrete werk- / subsidieafspraken. We houden daarbij het regionale proces en de beschikbare handreikingen in het vizier. In 2023 brengen we Vitaal & Veilig Thuis in connectie met het zorgprogramma 'Integrale Ouderenzorg Drenthe'. We maken ruimte vrij voor een welzijnswerker om aan te sluiten bij het multidisciplinaire overleg van dat zorgprogramma om bij te dragen aan de onderlinge uitwisseling van kennis en expertise.

4. Ondersteunende onderdelen.

4.1. Versterken kennisfunctie GGD'en

Dit onderdeel is bedoeld voor de versterking van de kennis- en adviesfunctie van GGD'en en voorziet in een rol voor de GGD als regionale kennispartner en adviseur op het gebied van gezondheid(sbevordering). We werken al intensief samen met 11 gemeenten binnen GGD IJsselland aan de Bestuursagenda Publieke Gezondheid 2023-2027 'Gezond Samen Leven'. Daarin werken we aan de hand van de leidende principes: Positieve gezondheid, Regionaal en lokaal samenspel, Health in All Policies en Informatiegestuurd werken. We zetten in op verschillende thema's, uitgewerkt in vijf programmalijnen die aansluiten bij de lokale doelen die in dit plan van aanpak zijn geformuleerd:

- Gezonde Sociale Basis
- Gezond en Kansrijk Opgroeien
- Mentale Gezondheid
- Gezonde en duurzame leefomgeving
- Gezond Ouder Worden.

De middelen voor dit onderdeel worden door de gemeenten in IJsselland voor de jaren 2023-2025 gebundeld en er wordt één gezamenlijke opdracht aan GGD IJsselland verstrekt. Die gezamenlijke opdracht wordt in het najaar 2023, na het vormgeven en indienen van de integrale plannen, nader uitgewerkt. Bij de versterking van de kennis- en adviesfunctie zoals bedoeld in dit onderdeel gaan we enerzijds uit van de reeds bestaande basisdienstverlening van de GGD op het gebied van monitoring, advies en gezondheidsbevordering en de afspraken die in de Bestuursagenda Publieke Gezondheid zijn gemaakt. Anderzijds wordt gekeken naar de gemene delers binnen de integrale plannen van de afzonderlijke gemeenten, die door de GGD bij elkaar worden gebracht. De versterking zal in 2023 worden ingezet op thema's en ketenaanpakken waar op korte termijn extra kennis gewenst is en voor lokale advisering op maat. Een werkgroep van beleidsmedewerkers van twee verschillende gemeenten en een adviseur van de GGD bereidt een voorstel voor een gezamenlijke opdracht voor de periode 2024-2025 aan GGD IJsselland voor. Deze zal in oktober aan het Algemeen Bestuur van de GGD worden voorgelegd.

In gemeente Staphorst heeft de GGD een adviserende rol bij de totstandkoming en uitrol van dit plan van aanpak. Op diverse thema's uit dit plan is de GGD gespreks- en samenwerkingspartner en heeft de GGD vanuit haar kennisfunctie een rol in het monitoren en (adviseren over) het bijstellen van het plan van aanpak.

4.2. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Voor een domeinoverstijgende inzet is samenwerking nodig. Zowel lokaal als regionaal. Niet alleen binnen het gemeentelijk domein en het zorgdomein op lokaal niveau, maar ook tussen gemeenten en met het zorgdomein op regionaal niveau (zoals met zorgverzekeraars). Langs de weg van regiobeelden en regioplannen wordt een regionale preventie-infrastructuur ingericht en gewerkt aan deze doelstellingen. De

middelen uit dit onderdeel zijn bestemd voor de inzet van gemeenten ten behoeve van de regionale samenwerking met zorgverzekeraar, zorg- en welzijnspartijen. Elke gemeente wordt hiermee gefaciliteerd om gesprekspartner te zijn en een actieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming en uitvoering van overleg en activiteiten binnen de regionale preventie infrastructuur.

Voor onze gemeente geldt dat we met de IJssel-Vecht gemeenten, te weten: Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle dit proces vormgeven en afspraken maken met zorgverzekeraar Zilveren Kruis. Samen met betrokken partners, zoals Zilveren Kruis, GGD IJsselland en Proscoop leveren we een bijdrage aan het vormen en duiden van het 'Regiobeeld IJssel-Vecht 2023'. Het regiobeeld vormt de basis voor het regioplan, waarin afspraken worden gemaakt over wat partijen in de regio gaan doen om de grootste regionale knelpunten gezamenlijk aan te pakken.

Verschillende adviseurs van de afzonderlijke gemeenten participeren in werkgroepen en coalities die samenhangen met dit proces en uitvoering krijgen in de netwerkorganisatie Regionale Zorgalliantie (voorlopige naam).

Binnen de regionale samenwerking geven we ook uitvoering aan de Werkagenda inrichting ketenaanpakken die is beschreven in het GALA. Goede afspraken tussen alle partijen is essentieel om tot effectief ketenaanbod te komen, waarbij de verschillende onderdelen van de aanpak aan elkaar verbonden zijn. Hiervoor is het nodig dat (zorg)professionals uit de verschillende domeinen binnen een netwerk met elkaar samenwerken en effectief naar elkaar doorverwijzen. In deze werkagenda maken we in het najaar van 2023 afspraken over regionale coördinatie en lokale uitwerking van de ketenaanpakken:

- Kansrijke start
- Valpreventie bij ouderen
- De aanpak overgewicht kinderen
- De gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen
- Welzijn op recept

5. Hoe bewaken we de voortgang?

Binnen onze gemeente werken we in gezamenlijkheid met maatschappelijke partners en inwoners met de methodiek Kwaliteitskompas van Movisie. Het Kwaliteitskompas gaat uit van een continue verbetercyclus. Door middel van monitoring wordt inzichtelijk of we op de goede weg zijn om de maatschappelijke resultaten te behalen. Door structureel informatie op het niveau van maatschappelijke resultaten en op activiteitsniveau te verzamelen, ontvangen we de input die nodig is om bij te sturen. De maatschappelijke resultaten in dit beleidsplan zijn daarmee niet statisch. Deze worden aangescherpt door inzichten die we tijdens de uitvoering opdoen. Deze aanscherpingen verwerken we en worden zichtbaar in de monitor sociaal domein. Wanneer er gedurende de looptijd van dit beleidsplan een noodzaak is om te komen tot een nieuw maatschappelijk resultaat, wordt dit aan de gemeenteraad voorgelegd.

Het aanscherpen doen we op basis van de informatie die we verkrijgen uit het tellen en vertellen. Beide zijn van grote waarde om in te schatten of we op de goede weg zitten. Het tellen doen we aan de hand van indicatoren. Per maatschappelijk resultaat wordt een set van indicatoren vastgesteld, een voorlopige set is inmiddels bekend. Deze indicatoren geven een aanwijzing of we op de goede weg zijn. Voor de indicatoren wordt gebruik gemaakt van bestaande bronnen, zoals gezondheidsonderzoeken van de GGD, Suite, Gidso Inzicht of de gemeentelijke basis administratie. Om betekenis te geven aan de trends die we in de cijfers zien, is het vertellen van belang. Het vertellen willen we vormgeven door in gesprek te gaan met onze partners en inwoners.

De rol van de gemeente is afgelopen jaren meer verschoven naar die van regisseur, facilitator, ondersteuner en stimulator. De gemeente zal daarmee minder gericht zijn op controle en meer werken op basis van samenwerking en vertrouwen. Dit sluit ook aan bij de werkwijze van het Kwaliteitskompas. In gezamenlijkheid met maatschappelijke partners en inwoners ontwikkelen en optrekken in het sociaal domein biedt veel kansen. Wel vraagt het om een omslag in denken en doen. Daar is ook bestuurlijk en

politiek draagvlak voor nodig. Die omslag in denken en doen gaat niet alleen op voor de gemeente. Ook partners zullen die omslag moeten maken.

Het is mooi om te zien dat in Staphorst de afgelopen tijd daar al goede voorbeelden van zijn, zoals in de samenwerking met de stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst. We maken concrete afspraken (via de subsidiebeschikking en/of de subsidieovereenkomst) met organisaties over het realiseren, monitoren (onder andere gesprekstafels en accountgesprekken) en evalueren van indicatoren. Hiervoor zijn we met de ketenpartners in het voorliggende veld in gesprek. Door middel van het nieuw vormgegeven subsidieproces kunnen we met elkaar scherper sturen op de maatschappelijke resultaten. Dit doen we zowel vooraf door antwoord te geven op de vragen: Wat zijn de acties die onder de indicatoren hangen? Wat gaan de partijen daadwerkelijk doen? Welke resultaten willen ze daarmee behalen? Achteraf geven we antwoord op de vragen: Wat heeft hieraan bijgedragen? Wat doen we niet meer? Wat moet ontwikkeld worden? We zitten in de startfase van deze vorm van samenwerken en geven dit verder vorm.

6. Beschrijf op welke wijze samenhang en synergie wordt nagestreefd tussen uitvoering op de verschillende hoofdthema's en onderdelen.

6.1. Interne samenwerking

Binnen de gemeente Staphorst zoeken we zowel intern- als extern veel samenwerking met elkaar. Dit is het grote voordeel van een kleine gemeente. De beleidsmedewerkers van het sociale domein geven elkaar wekelijks een update van de plannen en projecten waar zij mee bezig zijn door middel van een teamoverleg. Daarnaast vindt er 1 x per maand een langer beleidsoverleg plaats waar de mogelijkheid is om met elkaar te sparren over een 'overstijgend' thema.

Inmiddels zijn we ook gestart met een overleg tussen de trekkers van het Sport en Beweegakkoord, GALA, IZA en Gezond Meedoen Staphorst om de afstemming en samenwerking te bevorderen en te bewaken.

6.2. Externe samenwerking

Vanuit het programma 'Gezond Meedoen Staphorst' is er een platform ontwikkeld waarin een groot aantal organisaties zitting hebben. Dit zijn organisaties zoals maatschappelijk werk, diaconaal platform, basisscholen, praktijkondersteuners huisartsen, jongerenwerk, bibliotheek en welzijnswerk. Ook is er een functionaris vanuit het sport- en bewegen en een functionaris cultuur betrokken.

Middels platformbijeenkomsten en digitale nieuwsbrieven zorgen we voor verbinding tussen de verschillende doelstellingen met betrekking tot Gezond Meedoen Staphorst, Sport- en Beweegakkoord II, GALA en IZA vanuit sport, bewegen, cultuur; doelstellingen vanuit het GALA en doelstellingen vanuit IZA.

Doel van dit platform is samenwerking en afstemming tussen de partijen bevorderen, informatie uitwisselen en kennis delen. Dit alles doen we met als doel om het welzijn van de inwoner van Staphorst in stand te houden dan wel te versterken. De focus van deze samenwerking gaat uit naar vroegsignalering en preventie.

Stuurgroep

Dit platform werkt met een stuurgroep, als vertegenwoordiging van het voorliggend veld, met als gemeenschappelijk doel het welzijn van de inwoner van Staphorst in stand te houden dan wel te versterken. De stuurgroep bestaat uit managers van verschillende organisaties, te weten: 'De Kern, Schuilplaats, Saam Welzijn, Stichting Welzijn Staphorst, het basisonderwijs, MEE, GGD IJsselland, Carinova Mantelzorgondersteuning, de bibliotheek en gemeente Staphorst'.

In totaal vinden er zes overleggen per jaar plaats met deze stuurgroep. Drie keer per jaar wordt er een grote bijeenkomst georganiseerd, waarbij ook de projectleiders en beleidsmedewerkers betrokken worden.. Deze bijeenkomsten geven meer verdieping op de diverse thema's of staan in het teken van het werken met het Kwaliteitskompas. Tevens vindt monitoring en evaluatie plaats met betrekking tot de diverse projecten vanuit Gezond Meedoen Staphorst en worden subsidieaanvragen met elkaar besproken en op elkaar

afgestemd. Vanaf 2024 worden ook de thema's vanuit het Sport- en Beweegakkoord, GALA en IZA hierbij betrokken.

In de zomerperiode 2023 is elke organisatie aan de slag gegaan met het omschrijven van de outcome van hun organisatie, gerelateerd aan de maatschappelijke resultaten uit het beleidsplan 'Iedereen doet mee', (bijgevoegd). Per organisatie is er een interne kartrekker. Na de zomer wordt er weer een dag gepland om deze outcome met elkaar te bespreken. De dagen staan in het teken van verbinding en het werken met de maatschappelijke resultaten.

De overige drie overleggen worden georganiseerd door de stuurgroep zelf. Dit zijn belangrijke sparringsmomenten of momenten waarop een project beoordeeld wordt.

Projectleidersoverleg

Vier keer per jaar vindt er een projectleidersoverleg plaats.

Hierbij zijn alle projectleiders aangesloten van de verschillende projecten die in onze gemeente worden uitgevoerd. Het doel is om elkaar te informeren, af te stemmen en te sparren over bepaalde onderwerpen. Projectleiders krijgen onder andere de mogelijkheid om een statusupdate te geven van het project waar zij uitvoering aan geven. Dit wordt gebundeld in een totaal statusoverzicht van alle projecten dat vervolgens binnen de 10 stuurgroeppartijen intern wordt gedeeld.

Voorliggend veld

Voorliggend veld is een geheel van toegankelijke voorzieningen in Staphorst. Inwoners kunnen zonder indicatie gebruik maken van het aanbod. Doel zoveel mogelijk eigen regie en op eigen kracht. Om goed te kunnen doorverwijzen is het belangrijk dat organisaties elkaar kennen en weten wie wat voor de inwoner kan betekenen. Daarom is er vier keer per jaar een overleg met de belangrijkste uitvoerende professionals vanuit het voorliggend veld. Alle partners in het voorliggend veld (ongeveer 160) en hun aanbod is opgenomen in de digitale sociale kaart van staphorst.

Overige organisaties en inwoners

Alle organisaties in het sociale domein worden 1 x per kwartaal geïnformeerd over alle lopende projecten en successen door middel van een nieuwsbrief Gezond Meedoen Staphorst!. Elke organisatie kan hiervoor relevante copy aanleveren. Deze nieuwsbrief wordt opgesteld door de gemeente en met alle organisaties in Staphorst gedeeld.

Door middel van de Staphorster, de plaatselijke krant, en social media wordt de inwoner geïnformeerd.

7. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II.

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	V	V	V	V	V	V		V	V	V		V	V	V	V
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	V	V	V		V	V	V	V	V			V	V	V	
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	V	V	V	V	V	V			V	V	V	V	V	V	
Een gezonde leefstijl	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V		V	V	V	V
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	V		V		V			V	V	V		V	V	V	
Vitaal ouder worden	V	V			V	V	V	V	V	V	V	V	V		
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie- Infrastructuur				V	V	V	V						V		V
Doelen Hoofdlijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	V	V		V	V	V	V					V	V		
Sociaal veilige sport creëren	V	V			V					V		V			
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	V	V		V				V	V			V	V		
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	V	V		V	V	V									
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige Sportinfrastructuur	V	V							V						
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	V	V				V				V					
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V

BIJLAGE 1: Overzicht maatschappelijke resultaten

Pijler: Opgroeien & Ontwikkelen

Ambitie: Alle kinderen tussen de -9 maanden en 27 jaar in Staphorst groeien gezond, veilig en kansrijk op

Thema gezond opgroeien

Over vier jaar willen we dat..

1. Ouders zich bewust zijn van een gezonde leefstijl bij opgroeiende kinderen, waarbij specifieke aandacht is voor alcohol- en drugsgebruik.
2. Meer kinderen voelen zich weerbaarder.
3. Jeugdigen met een ondersteuningsvraag passende en op ontwikkeling gerichte ondersteuning krijgen.
4. Ouders en jeugdigen de weg naar preventief aanbod als laagdrempelig ervaren en er ook in een vroeg stadium gebruik van maken.
5. Mentaal sterke en veerkrachtig ouders, die mentaal sterke en veerkrachtige kinderen opvoeden.

Thema veilig opgroeien

Over vier jaar willen we dat..

6. Huiselijk geweld en kindermishandeling voorkomen, teruggedrongen of gestopt is.
7. Meer ouders bij een scheiding op een voor henzelf en voor de kinderen constructieve manier uit elkaar gaan.

Thema kansrijk opgroeien

Over vier jaar willen we dat..

8. Alle kinderen een gelijkwaardige start maken op het primair onderwijs.
9. Meer anderstalige kinderen met een goede basis van de Nederlandse taal naar het voortgezet onderwijs gaan.
10. Ouders en jongeren kunnen omgaan met veranderingen en uitdagingen in hun leven en hier zelf de regie over hebben.
11. Jongeren succesvol hun schoolloopbaan doorlopen, voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt betreden.
12. Ouders beschikken over sterke opvoedvaardigheden, zodat hun kind zich optimaal kan ontwikkelen.

Pijler: Meedoen

Ambitie: Inwoners kunnen naar eigen mogelijkheden meedoen in de samenleving in Staphorst.

Thema Participatie

Over vier jaar willen we dat..

13. Meer inwoners die werkzoekend zijn weer passend in het arbeidsproces meedoen.
14. Meer inwoners beschikken over basisvaardigheden waardoor ze zelfstandig kunnen functioneren en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen.
15. Nieuw binnenkomende statushouders en arbeidsmigranten zijn in staat om actief mee te doen in Staphorst.
16. Meer inwoners vrijwilligerswerk doen vanuit hun persoonlijke ontwikkeling en/of maatschappelijke betrokkenheid, met specifieke aandacht voor kwetsbare inwoners
17. Er minder inwoners zijn die te maken krijgen met terugkerende schuldenproblematiek.
18. Er meer kinderen uit een gezin, met een inkomen tussen de 101% en 110% van het sociaal minimum inkomen, kunnen deelnemen aan sociale, sport, culturele en schoolactiviteiten

Thema inclusie

Over vier jaar willen we dat..

19. Inwoners zich gerespecteerd voelen in onze gemeente waarbij er in het bijzonder aandacht is voor inwoners uit groepen die relatief vaak te maken hebben met onbegrip en uitsluiting.
20. Meer inwoners, die ondersteuning nodig hebben bij het zelfstandig wonen, in eigen leefomgeving blijven wonen.

Thema Durf te vragen

Over vier jaar willen we dat..

21. Inwoners eerder hun hulpvraag stellen, zodat zij tijdig de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.
22. Meer inwoners en professionals handelingsbekwaam zijn om thema's zoals middelengebruik, huiselijk geweld, seksualiteit, suïcide, beroep op hulp vroegtijdig bespreekbaar te maken

Pijler: Samenleven

Ambitie: Inwoners kijken naar elkaar om, geven invulling aan hun verantwoordelijkheid en zijn betrokken bij hun (directe) omgeving.

Thema: Mantelzorg

Over vier jaar willen we dat..

23. Meer mantelzorgers hun mantelzorgtaken in balans kunnen uitvoeren aansluitend bij hun persoonlijk leven, met speciale aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers.

Thema: Voor elkaar, met elkaar

Over vier jaar willen we dat..

24. Meer inwoners zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en hun directe omgeving
25. Inwoners, van de wijken die extra aandacht nodig hebben, ervaren dat de leefbaarheid in hun omgeving is verbeterd ten opzichte van situatie 2021
26. Inwoners ervaren dat betrokkenheid van burgers bij hun directe omgeving wordt gewaardeerd.

Pijler: Gezondheid

Ambitie: Inwoners ervaren hun leven vanuit het gedachtegoed 'positieve gezondheid' als gezond

Thema gezonde leefstijl

Over vier jaar willen we dat..

27. Onze inwoners zich fysiek en mentaal gezonder voelen, met specifieke aandacht voor inwoners met een lage sociaal-economische status en ouderen.

Thema psychische gezondheid

Over vier jaar willen we dat..

28. Inwoners van alle leeftijdscategorieën zich minder eenzaam voelen.
29. Minder inwoners suïcide plegen.

Thema gezonde leefomgeving

Over vier jaar willen we dat..

30. Er meer inwoners zijn die bewegen en sporten
31. Meer inwoners ervaren dat voorzieningen en openbare ruimtes voor hen toegankelijker zijn geworden, met specifieke aandacht voor inwoners met een beperking

BIJLAGE 2: Overzicht van alle lopende projecten in de gemeente Staphorst

1. Opgroeien en ontwikkelen

a. Kansrijke start

Aandacht voor de eerste 1000 dagen van een kind is van cruciaal belang. Uit onderzoek is gebleken dat de gezondheid van een kind tijdens de eerste 1000 dagen een belangrijke voorspeller is voor gezondheidsproblemen op latere leeftijd. Zowel fysieke- als mentale problemen. Kansrijke Start is een landelijk uitgerold programma waar inmiddels 147 gemeenten aan bijdragen. Zo ook de gemeente Staphorst. Adhv cijfers en signalen willen we komen tot een verstevigde keten van samenwerking (coalitie) binnen thema's die betrekking hebben op die eerste 1000 dagen (voor-, tijdens- en na de geboorte) van een kind.

b. Jong gezond Staphorst

Het doel van het project Jong Gezond Staphorst is het opzetten van een gezondheidsnetwerk rondom jongeren en hun gezinnen. Op basis van werkzame elementen en gezamenlijke doelen werken de partijen rondom de jongeren en hun gezinnen samen en versterken ze elkaar.

2. Meedoen

a. Versterken vroegsignalering binnen kerken

Inzetten op versterken van vroegsignalering binnen kerken van Staphorst met ondersteuning en toerusting kerkelijk werkers waar nodig. Het is een investering in preventie.

b. Digitale sociale kaart Staphorst

Het doel van de digitale sociale kaart Staphorst is een compleet beeld te schetsen van organisaties en initiatieven op het gebied van het sociale domein waar inwoners zonder indicatie terecht kunnen, dus vrij toegankelijk en niet commercieel.

c. Schuldhulpverlening/Sociaal Raadsliedenwerk

De behoefte aan kosteloze en laagdrempelige sociaaljuridische advisering aan 'gewone' burgers op een zeer breed terrein neemt nog steeds toe. Door laagdrempelige hulp- en dienstverlening aan te bieden op dit terrein, wordt de mogelijkheid voor individuen en gezinnen om deel te (blijven) nemen aan de samenleving vergroot. Basisvaardigheden worden vergroot en er wordt bijgedragen aan de veerkracht en zelfredzaamheid van mensen. Daarbij is er een toename van behoefte aan ondersteuning bij de toenemende groep nieuwkomers.

d. Bibliotheekabonnementen minima

In Nederland zijn maar liefst 2,5 miljoen mensen laaggeletterd. Deze mensen hebben moeite met taal en/of rekenen. Meer dan de helft van de laaggeletterden heeft geen betaalde baan en lopen daardoor inkomsten mis. Bijna 100.000 mensen leven in armoede door laaggeletterdheid, dat kost de samenleving 95 miljoen per jaar. Taal is misschien wel de belangrijkste vorm van communicatie binnen onze maatschappij. Zowel in spreken, lezen als schrijven. Taal heb je bij heel veel dingen nodig. Uit statistische gegevens blijkt dat de gemeente Staphorst circa 10% laaggeletterden heeft op een inwoneraantal van 17.000 (+/- 1700 inwoners). Het is daarom belangrijk om deze mensen te stimuleren en toegang te geven tot een rijke taalomgeving zoals de Bibliotheek. De kinderen bereiken we voor een deel vanuit de Bibliotheek met het programma de Bibliotheek op School. De ouders of andere volwassenen zijn echter lastiger te bereiken.

3. Samenleven

a. Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling richt zich primair op een vroegtijdige aanpak van burenp Problemen, zodat conflicten die kunnen escaleren in de kiem gesmoord worden. Hier vloeien drie doelstellingen uit voort:

1. Oplossen van burenp Problemen en woonoverlast voordat deze escaleren, waarbij herstel van de relatie tussen de partijen wordt beoogd.
2. Verbetering van de (ervaren) veiligheid en leefbaarheid in een woonomgeving.
3. Ontlasting van het rechtssysteem.
4. De coördinatie wordt vanuit één centraal punt georganiseerd.

b. Versterken Integrale samenwerking voorveld Staphorst

Vanuit het project 'Versterken Integrale samenwerking Voorveld Staphorst' zal er een plan worden uitgewerkt voor het versterken van de basisstructuur van het voorveld in Staphorst. Tevens zal dit na goedkeuring geïmplementeerd worden en is het de opdracht dit te borgen.

Doel van het project is het creëren van een goede en laagdrempelige toegang voor inwoners tot het voorliggend veld en een goede coördinatie en afstemming tussen lokale partijen.

c. Cultuurcoach

Cultuurcoach doet allerlei activiteiten gericht op cultuur in de samenleving. Doel is om cultuureducatie te verbinden met culturele activiteiten en maatschappelijke organisaties.

d. Opbouwwerk in de 3 kernen

Als kleine problemen niet worden opgelost kan dat leiden tot een ophoping van problematiek (armoede, weinig leefbaarheid in de wijk, nauwelijks aansluiting met burens en andere inwoners, vereenzaming en een slecht welbevinden). Via opbouwwerk wordt hierop ingezet en naast Brandsland zijn er nog een aantal wijken waar opbouwwerk van betekenis kan zijn. Doel is om vanuit een onafhankelijke positie naast de inwoners te gaan staan en verbindingen te maken die leiden tot verbetering van de buurt en het welzijn van de inwoners in deze buurten. En dat moet leiden tot minder inzet van zware zorg en hulp.

4. Gezondheid

a. Positieve gezondheid

Vanuit de overtuiging dat een zelfde vertrekpunt en het spreken van dezelfde taal samenwerking makkelijker maakt is er voor gekozen om met z'n allen te gaan werken vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid. Om dit te bewerkstelligen is het van belang de professionals uit het voorliggende veld toe te rusten op positieve gezondheid.

b. Platform 'Gezond Meedoen Staphorst'

Om de verschillende partijen in het voorliggende veld te betrekken, om samenwerking en afstemming te bevorderen en om informatie en kennis met elkaar te delen is er binnen Staphorst een platform waar veel lokale en regionale partijen in vertegenwoordigd zijn.

c. Eén tegen eenzaamheid

Meer dan een miljoen Nederlanders voelen zich sterk eenzaam. De Gezondheidsmonitor uit 2016 laat zien dat 41% van de inwoners (boven de 19 jaar oud) in gemeente Staphorst in meer of mindere mate eenzaam is. Het geeft aan dat eenzaamheid een wezenlijk probleem is, ook in de gemeente Staphorst. Gelukkig zijn er steeds meer inwoners en organisaties die hier iets aan willen doen. Binnen de gemeente Staphorst willen we, net als de landelijke doelen, de trend van eenzaamheid doorbreken. Door samen te signaleren, te verbinden en te bestrijden.

d. Ontmoetingscentrum (niet geïndiceerde dagbesteding/respijtzorg)

Ontmoeting voor kwetsbare doelgroepen, waarbij sprake is van bijvoorbeeld eenzaamheid, beginnende geheugenproblemen etc. Met hierbij speciale aandacht voor ondersteuning van de mantelzorger.

e. Suïcidepreventie

Het aantal suïcides in Nederland is hoog. Landelijk overlijden gemiddeld 5 mensen per dag aan suïcide. In de regio IJsselland zijn in 2020 in totaal 58 mensen aan suïcide overleden. Naast de geslaagde suïcides bestaat

er een veelvoud aan suïcidepogingen (25x meer dan het aantal suïcides) en suïcidale gedachten. Bij elke suïcide worden ongeveer 135 mensen getroffen, waarvan al gauw 10 mensen heel direct om de betrokken persoon heen staan. Dit komt neer op ruim 250.000 nabestaanden in Nederland die jaarlijks door suïcide worden geraakt. Met het project 'Zelfmoord? Praat erover!' is de regio IJsselland in 2018 aangesloten bij het landelijke 'Supranet'-traject van 113 Zelfmoordpreventie. Supranet staat voor Suïcidepreventie Actienetwerk; een initiatief van 113 om samen met de aangesloten regio's te werken aan de 9 Preventie van suïcide. Het uiteindelijke doel van Supranet en het project 'Zelfmoord? Praat erover!' is dat burgers in de regio IJsselland niet langer eenzaam en radeloos sterven door suïcide. We willen:

- • Het taboe rond suïcide doorbreken;
- • Suïcidale gedachten en uitingen beter signaleren en vervolgens bespreekbaar maken;
- • Van daaruit sneller toe leiden naar professionele hulpverlening, indien nodig.

Naast de regionale inzet op suïcidepreventie wordt in de gemeente Staphorst ook lokaal op het onderwerp ingezet.

f. Vitaal en veilig thuis Staphorst

Voor het project Vitaal en Veilig thuis (VVT) komen vrijwilligers bij bewoners thuis om samen te praten over veiligheid in en om huis. Samen wordt er ook gekeken naar de vitaliteit met als doel om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Iedere 75-plusser krijgt de komende jaren [looptijd tot en met 2023] in de gemeente Staphorst kosteloos en vrijblijvend een huisbezoek aangeboden.

g. Vitaliteitsakkoord (combi Beweeg- en Sportakkoord & Preventieakkoord)

De regiegroep Staphorst in beweging realiseert de uitvoeringsagenda van beweeg- en Sportakkoord Staphorst. Verder zijn we druk bezig met het aanvullen van het beweeg- en sportakkoord met het preventieakkoord. Dit zal samen het Vitaliteitsakkoord Staphorst worden. In het Vitaliteitsakkoord komen de thema's van het beweeg- en sportakkoord terug evenals de nieuwe thema's gezonde leefstijl en mentale gezondheid.

h. Buurtsport-en beweegcoach

Buurtsport- en beweegcoach zorgt ervoor dat er sport- en beweegactiviteiten plaatsvinden in de gemeente Staphorst. De buurtsport- en beweegcoach verbindt daarin inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties met elkaar met als doel om een gezonde leefstijl na te streven.

i. Leefomgeving

De inrichting en vormgeving van de buurt heeft invloed op de gezondheid en leefstijl van de bewoners. Het bepaalt mede in hoeverre mensen bewegen, elkaar ontmoeten, naar voorzieningen als de arts en supermarkt kunnen, en activiteiten kunnen ondernemen.

5. Thema's vanuit communicatiekalender

Januari

a. IkPas / Dry Januari

b. Nationaal Voorleesontbijt/Nationale voorleesdagen

Februari

c. Sportersavond Gemeente (Sport & Business)

d. Sportweek Staphorst (niet ontvangen)

Maart

e. NL Doet

f. Boekenweek bibliotheek

April

g. Dag tegen pesten

Juni

h. Week van de jonge mantelzorger

September

i. Week van lezen en schrijven/Wereld Alfabetiserings Dag

j. Wereld Alzheimerdag

k. Burendag SWS

l. Week tegen pesten

m. Week tegen eenzaamheid

Oktober

n. Stoptober

o. Valpreventieweek

p. Week van de Opvoeding

q. Kinderboekenweek

r. Coming out dag

November

s. Zien drinken doet drinken

t. Dag van de Mantelzorg

u. Week van de mediawijsheid

v. Boomfeestdag Basisonderwijs

w. Week tegen kindermishandeling

x. Week zonder geweld/16 dagen tegen geweld

December

y. preventie rondom oud & nieuw en vuurwerk (niet ontvangen)

z. Nationale vrijwilligersdag